

دستنامہ مدیریت بلائیای طبیعیے

نویسنده:
جک پینکووسکے

مترجم:
سروش پھریر

عنوان و نام پدیدآور	: دستنامه مدیریت بلایای طبیعی / نویسنده جک پینکوسکی ؛
مشخصات نشر	: مترجم سروش بهریر، تهران: ندای کارآفرین ، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۶۹۴ ص.
شابک	: 978-600-93625-9-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
پادداشت	: عنوان اصلی: Disaster management handbook , c2008
موضوع	: اورژانس -- مدیریت -- دستنامه‌ها
موضوع	: امدادسانی -- دستنامه‌ها
موضوع	: مدیریت بحران -- دستنامه‌ها
شناسه افزوده	: پینکوسکی، جک، ویراستار
شناسه افزوده	: Pinkowski, Jack
شناسه افزوده	: بهریر، سروش، ۱۳۵۶ -، مترجم
رده بندی کنگره	: HV 551/2/ د5 1392
رده بندی دیویی	: ۳۶۳/۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۸۳۰۸۰

- نویسنده: جک پینکوسکی
- مترجم: سروش بهریر
- ناظر علمی: دکتر نوروزی خیابانی
- ویراستار ادبی: سونا احمدی
- بازخوان: علی اصغر اسکندری
- طراح جلد: سید وحید دشتیان مقدم
- صفحه آرا: زهرا طاهری

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهرستان

نشانی: انتهای غربی بزرگراه جلال آل احمد، نرسیده به بزرگراه آیت الله اشرفی اصفهانی، نبش نهم شمالی

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

تلفن: ۴۴۲۴۴۰۴۰ فکس: ۴۴۲۷۳۰۰۹

پست الکترونیک: rsc.tdmmo@gmail.com / journal@tdmmo.ir

تیراژ: ۱۰۰۰

تاریخ و نوبت چاپ: بهار ۱۳۹۲

لیتوگرافی و چاپ: چاپخانه اسری

فهرست کله

بخش اول: مقدمه، ساختارهای نظری و اصول مفهومی

فصل ۱: ساخت و ساز ساحلی و آمادگی برای مقابله با بلایا ◀ ۳۷

فصل ۲: بلایای عظیم و افزایش وخامت آنها ◀ ۵۳

فصل ۳: سیاست‌های مدیریت بحران ◀ ۷۵

فصل ۴: کاترینا و امواج آن ◀ ۹۱

فصل ۵: نقش هماهنگی در مدیریت بحران ◀ ۱۱۷

بخش دوم: بحران‌های طبیعی و محیطی ایالات متحده

فصل ۶: رویکردی متفاوت به بازیابی بحران ◀ ۱۴۷

فصل ۷: توفان هوگو ◀ ۱۶۵

فصل ۸: توفان های کاترینا و ریتا ◀ ۱۷۷

فصل ۹: مدیریت بحران در شهرهای کوچک ◀ ۲۱۹

فصل ۱۰: قرارداد اضطراری برای توفان کاترینا در منطقه‌ی خلیج نیو اورلئان ◀ ۲۳۷

فصل ۱۱: پاکسازی و بازیافت آوار ناشی از آتش‌سوزی "سدار" و "پارادایس" ◀ ۲۵۳

بخش سوم: بررسی موردی و تجربیات کسب شده

فصل ۱۲: بحران در ایالات متحده و کانادا ◀ ۳۱۳

فصل ۱۳: تنوع خطرات طبیعی در رشته‌کوه‌های آلپ در اروپا ◀ ۳۳۹

فصل ۱۴: ساختار مدیریت بحران در ترکیه ◀ ۳۵۳

فصل ۱۵: ایدز در آفریقا ◀ ۳۸۹

فصل ۱۶: پیش به سوی جوامعی مقاوم در برابر بحران‌های طبیعی ◀ ۴۰۷

بخش چهارم: مقابله‌ی اولیه و مدیریت شرایط اضطراری

فصل ۱۷: سامانه‌ی ملی مدیریت حادثه ◀ ۴۳۱

فصل ۱۸: آمادگی بیمارستان برای شرایط اضطراری ◀ ۴۴۷

فصل ۱۹: روابط با رسانه‌ها و ارتباطات خارجی در طول رویارویی با بحران ◀ ۴۶۴

فصل ۲۰: مقابله با بحران‌های طبیعی ◀ ۴۷۷

فصل ۲۱: دخالت نظامی برای مقابله با بحران ◀ ۴۹۲

فصل ۲۲: مدیریت بحران و جمعیت‌هایی با نیازهای ویژه ◀ ۵۰۴

بخش پنجم: موضوعات انسانی، شخصی و روابط بین افراد

فصل ۲۳: روان‌شناسی بحران: دیدگاهی دوگانه ◀ ۵۲۵

فصل ۲۴: مدیریت داوطلبان خودجوش ◀ ۵۴۰

فصل ۲۵: محافظت از ماموران واکنش اولیه و نیروی کار ◀ ۵۵۵

فصل ۲۶: بازتوانی بحران: پیش به سوی چشم‌اندازی جدید ◀ ۵۶۳

فصل ۲۷: نیمه‌ی پر لیوان ◀ ۵۸۳

بخش ششم: موضوعات انسانی، شخصی و روابط بین افراد

فصل ۲۸: نقش آموزش در مدیریت بحران: هاوایی ◀ ۶۲۵

فصل ۲۹: مدیریت بحران و روابط بین دولتی ◀ ۶۵۵

فصل ۳۰: موضوعاتی درباره‌ی آمادگی بیمارستان ◀ ۶۶۵

فصل ۳۱: برنامه‌ریزی راهبردی برای مدیران شرایط اضطراری ◀ ۶۷۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۹	سخن مترجم
۲۱	پیشگفتار مولف
۲۵	مقدمه

بخش اول: مقدمه، ساختارهای نظری و اصول مفهومی

۳۷	فصل ۱: ساخت و ساز ساحلی و آمادگی برای مقابله با بلایا
۳۷	مقدمه
۳۸	توهم آمادگی
۳۹	آبلرزه‌ی اقیانوس هند
۴۴	از توهم تا روشن شدن راه
۴۵	توفان کاترینا
۴۶	زیر ساخت‌های رو به زوال
۴۶	واکنش اضطراری، فقر و نژادپرستی
۴۸	نقص‌های نظام فدرال
۴۹	روشن شدن راه با تجربیات تلخ به دست آمده از توفان
۵۳	فصل ۲: بلایای عظیم و افزایش وخامت آنها: شناسایی آسیب‌پذیری و راه‌های کاهش آن
۵۳	مقدمه
۵۴	افزایش بلایا
۵۸	مفهوم آسیب‌پذیری
۶۲	علل آسیب‌پذیری
۷۲	نتیجه
۷۵	فصل ۳: سیاست‌های مدیریت بحران: سیر تکاملی سازمان مدیریت اضطراری فدرال
۷۶	تاریخچه سازمان مدیریت اضطراری فدرال
۸۱	سازمان مدیریت اضطراری فدرال: فدرالیسم و ایدئولوژی

عنوان

صفحه

۸۵	سازمان مدیریت اضطراری فدرال: مدیریت و ایدئولوژی
۸۷	نتیجه‌گیری درباره فدرالیسم، مدیریت و ایدئولوژی
۹۱	فصل ۴: کاترینا و امواج آن: رهبری ریاست جمهوری و مدیریت بلایا در بستر بین دولتی
۹۱	مقدمه: رؤسای جمهور، دولت فدرال و سیاست‌های مرتبط با بلایا
۹۶	مدیریت بلایا و قدرت سیاست‌گذاری ریاست جمهوری
۱۰۰	رؤسای جمهور سیاست‌گزار
۱۰۲	رؤسای جمهور سیاست‌گزار در مدیریت بحران
۱۰۴	رؤسای جمهور، رهبران نمادین
۱۰۸	رؤسای جمهور، آغازگران سیاست
۱۱۱	رؤسای جمهور به عنوان مدیر
۱۱۴	نتیجه
۱۱۷	فصل ۵: نقش هماهنگی در مدیریت بحران
۱۱۷	هماهنگی و آمادگی در برابر بحران
۱۲۰	مشکلات هماهنگی
۱۲۵	هماهنگی و نظریه سازمانی
۱۲۷	هماهنگی و فناوری
۱۲۹	برنامه‌ریزی راهبردی برای شرایط اضطراری و هماهنگی
۱۳۴	هماهنگی بین سازمان‌های بخش عمومی و خصوصی
۱۳۷	بررسی نقش مدیران شرایط اضطراری در هماهنگی
۱۳۹	بهبود هماهنگی
۱۴۰	بهبود هماهنگی با بخش خصوصی
۱۴۱	بهبود هماهنگی با رسانه‌ها
۱۴۳	نتیجه

بخش دوم: بحران‌های طبیعی و محیطی ایالات متحده

۱۴۷	فصل ۶: رویکردی متفاوت به بازیابی بحران: بازیابی بحران زمین‌لرزه در آلاسکا
۱۴۷	زمین‌لرزه
۱۴۸	مقابله با شرایط اضطراری
۱۵۰	مدیر اجرایی و کارکنان
۱۵۳	نقش سیاست
۱۵۳	عملیات بازیابی
۱۵۴	عملیات کارآمد
۱۵۵	برنامه‌های زمانی تسریع شده
۱۵۶	رهبری شفاف
۱۵۷	عملیات علنی
۱۵۷	مدیریت بین دولتی

عنوان

صفحه

۱۵۸	کارکنان واجد شرایط
۱۶۱	نتیجه
۱۶۵	فصل ۷: توفان هوگو: واکنش های دو ایالت به این بحران
۱۶۵	مقدمه
۱۶۶	توفان هوگو: واکنش در کارولینای جنوبی
۱۷۰	توفان هوگو: واکنش در کارولینای شمالی
۱۷۴	نتیجه
۱۷۷	فصل ۸: توفان های کاترینا و ریتا
۱۷۷	مقدمه
۱۷۸	روش ها
۱۸۰	شرح وقایع بحران به ترتیب زمانی
۱۸۶	واکنش جامعه غیرانتفاعی
۱۸۶	صلیب سرخ آمریکا
۱۹۳	بانک غذای "سن آنتونیو"
۱۹۵	مؤسسات خیریه‌ی کاتولیک سن آنتونیو
۲۰۰	جامعه مذهبی
۲۰۲	سازمان های مذهبی داوطلب در زمان بحران
۲۰۲	استنباط مدیران اجرایی غیرانتفاعی از روند مقابله با بحران
۲۱۳	درس هایی که آموخته شد
۲۱۵	نتیجه
۲۱۹	فصل ۹: مدیریت بحران در شهرهای کوچک
۲۱۹	مقدمه
۲۲۰	توفان کاترینا
۲۲۲	منابع مالی و تأثیر آن بر پایه مالیات
۲۲۳	نگرانی های کارکنان
۲۲۵	موقعیت منابع و برنامه ریزی برای آنها
۲۲۶	فرصت های ناخواسته
۲۲۷	ارتباطات
۲۲۸	همکاری و برنامه ریزی با جامعه تجاری محلی
۲۳۳	نتیجه
۲۳۷	فصل ۱۰: قرارداد اضطراری برای توفان کاترینا در منطقه‌ی خلیج نیواورلئان
۲۳۸	مؤسسه های دولتی
۲۳۹	مؤسسه هایی با شرایط مشابه
۲۳۹	روش های انعقاد قرارداد برای اطمینان از اجرای سریع
۲۴۰	چرا سازمان مدیریت شرایط اضطراری فدرال برای مقابله با توفان کاترینا آماده نبود؟
۲۴۳	استفاده از نظریه‌ی ساختاری برای آمادگی اضطراری
۲۴۴	بررسی نظریه‌ی رهبری

عنوان

صفحه

۲۴۹	رویکرد منطقی
۲۴۹	دام‌های تصمیم‌گیری
۲۵۰	فصل ۱۱: پاکسازی و بازیافت آوار ناشی از آتش‌سوزی "سدار" و "پارادایس" در سن دیگو
۲۵۳	ساختار پاکسازی خرابی‌ها و بازیافت
۲۵۶	فرایند کنترل آوار ناشی از آتش‌سوزی
۲۶۱	کنترل نظارت
۲۶۵	اداره‌ی ضایعات خطرناک
۲۶۶	مشکلات کلی برنامه
۲۶۹	برنامه مخازن زباله
۲۸۱	استفاده از مراکز بازیافت و دفع زباله
۲۹۷	مشکلات هزینه‌های برنامه

بخش سوم: بررسی موردی و تجربیات کسب شده: بحران‌های بین‌المللی

۳۱۳	فصل ۱۲: بحران در ایالات متحده و کانادا: حادثه‌ی رودخانه‌ی سرخ
۳۱۳	واکنش به بحران در مرز آمریکا و کانادا
۳۱۸	طغیان رودخانه‌ی سرخ در سال ۱۹۹۷ میلادی
۳۲۰	مقابله با بحران در ایالات متحده
۳۲۶	پیشگیری از بحران در ایالات متحده
۳۲۷	مقابله با بحران در کانادا
۳۳۱	پیشگیری از بحران در کانادا
۳۳۹	فصل ۱۳: تنوع خطرات طبیعی در رشته‌کوه‌های آلپ در اروپا
۳۳۹	مقدمه
۳۴۲	بازسازی کوتاه‌مدت اموال و املاکی که در معرض خطر قرار دارند
۳۴۷	رویکرد چند زمانی برای کاهش مؤثر خطر
۳۵۳	فصل ۱۴: ساختار مدیریت بحران در ترکیه
۳۵۳	مقدمه
۳۵۵	نمای بالای طبیعی در ترکیه
۳۶۵	ساختار کنونی مدیریت بحران در ترکیه
۳۶۹	آمادگی برای بحران
۳۷۲	واکنش اضطراری و عملیات نجات
۳۸۵	نتیجه
۳۸۹	فصل ۱۵: ایدز در آفریقا
۳۸۹	مقدمه
۳۹۲	سیاست بوتسوانا برای مبارزه با شیوع بیماری ایدز
۳۹۳	ساختار اداری برای مبارزه با ایدز در بوتسوانا
۴۰۳	نتیجه

۴۰۷	فصل ۱۶: پیش به سوی جوامعی مقاوم در برابر بحران‌های طبیعی: رویکردی جدید برای آسیای جنوبی و آفریقا
۴۰۷	مقدمه
۴۱۲	جوامع مقاوم در برابر بحران: یک چارچوب نظری
۴۱۷	تقویت مقاومت جامعه: راهبردهای اصلی
۴۱۸	کاهش آسیب‌پذیری مناطق در معرض خطر
۴۲۲	جوامع مقاوم در برابر بحران: دیدگاه جنسیتی
۴۲۵	ایجاد جوامع مقاوم در برابر بحران: نگرانی‌های اصلی

بخش چهارم: مقابله‌ی اولیه و مدیریت شرایط اضطراری

۴۳۱	فصل ۱۷: سامانه‌ی ملی مدیریت حادثه: سامان دادن به هرج و مرج
۴۳۱	مقدمه
۴۳۳	تاریخچه
۴۳۴	سامانه‌ی فرماندهی حادثه
۴۴۰	مشکلات فراروی مدیریت حادثه
۴۴۲	ارتباطات
۴۴۷	فصل ۱۸: آمادگی بیمارستان برای شرایط اضطراری
۴۴۷	مقدمه‌ای بر موضوع آمادگی بیمارستان برای شرایط اضطراری
۴۴۹	عوامل شکل‌دهنده‌ی آمادگی بیمارستان
۴۵۵	نظام فرماندهی حوادث بیمارستان
۴۶۵	ارتباطات
۴۶۰	مقیاس عملکرد بیمارستان در زمینه‌ی آمادگی برای شرایط اضطراری
۴۶۲	خلاصه
۴۶۴	فصل ۱۹: روابط با رسانه‌ها و ارتباطات خارجی در طول رویارویی با بحران
۴۶۶	مقایسه‌ی ارتباطات عادی و ارتباطات در زمان بحران: چه تفاوت‌هایی وجود دارد؟
۴۶۸	قانون طلایی: صدایی واحد برای واگویی اطلاعات
۴۷۵	آینده‌ی ارتباطات در زمان بحران: تمرکز بر اطلاع‌رسانی به عموم مردم
۴۷۷	فصل ۲۰: مقابله با بحران‌های طبیعی: افزایش مقابله‌ی نظامی
۴۷۷	مقدمه
۴۷۸	مقابله‌ی ارتش با بحران، قبل و بعد از حادثه‌ی یازدهم سپتامبر
۴۸۰	نقش ارتش در بحران‌ها
۴۸۲	مقابله نظامی با بحران و تأثیر آن بر افراد غیرنظامی
۴۸۸	آینده‌ی افزایش مقابله‌ی نظامی با بحران و مدیریت دولتی
۴۹۱	نتیجه

۴۹۲	فصل ۲۱: دخالت نظامی برای مقابله با بحران
۴۹۲	مقدمه
۴۹۷	سلسله مراتب
۴۹۷	رویکردهای نظامی
۴۹۸	توانایی های نظامی
۴۹۹	مشکلات احتمالی
۵۰۱	نتیجه

بخش پنجم: موضوعات انسانی، شخصی و روابط بین افراد

۵۰۴	فصل ۲۲: مدیریت بحران و جمعیت‌هایی با نیازهای ویژه
۵۰۶	تعریف‌های مربوط به بحران
۵۰۷	تعریف‌های مربوط به نیازهای ویژه
۵۱۰	شناسایی و امداد رسانی
۵۲۰	اطلاعات و سامانه‌های ثبت بحران
۵۲۱	هماهنگی بین سازمانی
۵۲۲	نتیجه
۵۲۵	فصل ۲۳: روان‌شناسی بحران: دیدگاهی دوگانه
۵۲۵	مقدمه
۵۲۶	نظریه
۵۳۲	واکنش کارکنان خدمات اضطراری به آسیب
۵۳۳	فواید روانی حرفه‌ای خدمات اضطراری
۵۳۵	واکنش‌های مثبت پس از وقوع حوادث بزرگ
۵۳۸	نتیجه
۵۴۰	فصل ۲۴: مدیریت داوطلبان خودجوش
۵۴۰	مقدمه
۵۴۲	متخصصان
۵۴۳	مدیریت داوطلبان
۵۴۷	مرکز پذیرش داوطلب
۵۵۵	فصل ۲۵: محافظت از ماموران واکنش اولیه و نیروی کار
۵۵۶	محافظت از ماموران واکنش اولیه و نیروی کار
۵۵۹	توجه به بهداشت روان داوطلبان
۵۶۱	نتیجه
۵۶۳	فصل ۲۶: بازتوانی بحران: پیش به سوی چشم‌اندازی جدید
۵۶۳	مقدمه
۵۶۵	ابعاد بازتوانی بحران
۵۷۰	پیش به سوی چشم‌اندازی جدید
۵۷۲	چارچوب معیشت پایدار: کلید بازتوانی بحران

۵۸۳	فصل ۲۷: نیمه‌ی پر لیوان: جامعه چگونه می‌تواند پس از بحران، با موفقیت و به شکلی بهتر و قوی‌تر به شرایط عادی بازگردد؟
۵۸۳	مقدمه
۵۸۴	ساخت دوباره‌ی جامعه
۵۸۵	اصول اساسی ساخت دوباره‌ی منطقه
۶۰۳	دست‌اندرکاران اصلی فرایند بازسازی مناطق
۶۰۵	جزئیات فرایند بازسازی در لویزیانا
۶۱۰	فرایند بازسازی مناطق پس از توفان کاترینا و ریتا را چگونه ارزیابی می‌کنیم
۶۲۱	نتیجه

بخش ششم: موضوعات انسانی، شخصی و روابط بین افراد

۶۲۵	فصل ۲۸: نقش آموزش در مدیریت بحران: هاوایی
۶۲۸	کنترل هشدارها و نشانگرها
۶۲۹	منابع اطلاعاتی الکترونیکی
۶۲۹	جمع‌آوری و تفسیر اطلاعات به دست آمده از روند ارزیابی
۶۳۰	اهمیت هماهنگی و اطلاعات
۶۳۱	آموزش آمادگی برای بحران توسط سازمان مدیریت شرایط اضطراری فدرال
۶۴۰	آمادگی برای بحران‌های محیطی در هاوایی و مقابله با این بحران‌ها
۶۴۵	بررسی نقش مدیران شرایط اضطراری در زمینه آموزش
۶۵۵	فصل ۲۹: مدیریت بحران و روابط بین دولتی
۶۵۵	مقدمه
۶۵۶	مشکلات مدیریت بحران
۶۵۷	اجرای سیاست‌های مدیریت بحران
۶۵۷	نقش حکومت محلی
۶۵۹	نقش دولت فدرال
۶۶۱	نقش بخش خصوصی
۶۶۲	نتیجه
۶۶۵	فصل ۳۰: موضوعاتی درباره‌ی آمادگی بیمارستان
۶۶۵	مقدمه
۶۶۵	موانع آمادگی
۶۶۷	کارکرد حیاتی
۶۶۹	برنامه‌ریزی مناسب
۶۷۰	رشته‌ی حیات
۶۷۱	افزایش ظرفیت
۶۷۲	تمرین برای بحران
۶۷۴	نتیجه
۶۷۷	فصل ۳۱: برنامه‌ریزی راهبردی برای مدیران شرایط اضطراری

پیشگفتار مؤلف

پیشگفتار مؤلف

در دهه‌ی آغازین قرن بیست و یکم، هوشیاری ما نسبت به خطرات احتمالی بلایا برای تمدن نوین (هم بلایای طبیعی و هم بلایایی که نتیجه‌ی فعالیت‌های عمدی انسانی است) افزایش چشمگیری یافته است. با توجه به اطلاعات ثبت شده، توفان سال ۲۰۰۳ میلادی از نظر فراوانی وقوع توفان، ششم توفان بود. توفان سال ۲۰۰۴ میلادی، یکی از مرگبارترین و خسارت‌بارترین توفان‌هایی بود که تاکنون در حوزه‌ی اقیانوس اطلس روی داده است؛ چهار توفان شدید، سراسر ایالت فلوریدا را درنوردید که دو مورد از آنها در نزدیکی همان نقطه و با فاصله چند هفته از یکدیگر، باعث ریزش زمین شد. در سال ۲۰۰۵ میلادی نیز هفت توفان بزرگ، از جمله توفان «ویلما»^۱، به وقوع پیوست که شدیدترین توفانی بود که تاکنون ثبت شده است. هنگامی که این توفان به خلیج مکزیک رسید، سرعت آن ۱۸۵ مایل در ساعت و شدت آن، ۸۸۲ میلی بار^۲ بود که البته، سرعت و شدت آن در این منطقه به کم‌ترین حد خود رسیده بود. توفان «کاترینا»^۳ نیز به جاری شدن سیلی ویرانگر در نیو اورلئان منجر شد و ده‌ها هزار تن را آواره و خط ساحلی طول ایالت می‌سی‌سی‌پی را به کلی نابود کرد.

در این دهه فقط شاهد ثبت رکوردهای جدید در تخریب‌های ناشی از توفان نبودیم؛ در سال ۲۰۰۴ میلادی، ۱۷۱۷ گردبادی روی داد که رکوردی جدید محسوب می‌شود^۴. همچنین، در ۲۶ دسامبر سال

1 Wilma

2 Millibar میلی بار واحد اندازه‌گیری فشار که اندازه آن ۱۰۰۰ دین بر سانتیمتر مربع (مترجم)

3 Katrina

۴ سازمان ملی جو و اقیانوس (NOAA) تعداد گردبادهای ثبت شده در سال ۲۰۰۴ را منتشر می‌سازد. سازمان ملی جو و اقیانوس ۰۴-۱۲۶، دپارتمان اخبار بازرگانی ایالات متحده. از طریق وبسایت <http://www.norman.noaa.gov/publicaffairs/releases/tornadoes2004.html> می‌توانید به این اخبار دسترسی داشته باشید.

۲۰۰۴ میلادی زمین‌لرزه‌ای با شدت ۹ ریشتر در ساحل سوماترا^۱، آبلرزه‌ای^۲ را ایجاد کرد که صدها هزار نفر را کشت و میلیون‌ها نفر را در آسیای جنوبی، از جمله تایلند، اندونزی، سریلانکا و هند، بی‌خانمان کرد. میزان خرابی‌ها را دو میلیارد دلار تخمین زدند^۳.

علاوه بر این بلایای طبیعی، حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ بر علیه ایالات متحده نیز روی داد که مرکز تجارت جهانی در نیویورک را تخریب کرد و حدود ۳۰۰۰ کشته بر جای گذاشت. این میزان کشته در کنار میزان کشته‌ها و خرابی‌های ناشی از دیگر حملات تروریستی در پنتاگون در واشنگتن دی سی و در حملات منجر به سقوط هواپیما در شنکسویل^۴ در پنسیلوانیا، هشدار بود مبنی بر اینکه باید کاری متفاوت در حوزه مدیریت بلایا و آمادگی برای مقابله با آن در آمریکا انجام داد. خسارت‌های آشکار بلایای اخیر، از جمله خسارت‌های جانی، متلاشی شدن خانواده‌ها، صدمات وارد شده به اموال، تبعات اقتصادی، افزایش حق بیمه، بر هزینه‌های واکنش به بلایا و ساخت و ساز دوباره افزوده شد و یکی از دوره‌های شاخص را در تاریخ شکل داد. این امر، انگیزه تألیف این دستنامه درباره‌ی مدیریت بلایا شد. قصد من، جمع‌آوری مقالات علمی از دانشگاهیان سراسر جهان بود که به انتقاد تحلیلی موضوعات موجود در این زمینه و نیز ارائه طرح‌هایی برای بهبود، علاقه داشتند. اما، احساس کردم که بهتر است گزارش انجمن‌های حرفه‌ای را که با این سناریوهای گوناگون سروکار دارند نیز از آنها بخواهم تا نظرات و تجربیاتی را که کسب کرده‌اند، به این بحث بیفزایم.

در طرح اولیه کتابم به «جک رابین»^۵ که در آن زمان سردبیر اجرایی مجموعه‌ی کتاب‌های مدیریت عمومی و سیاست عمومی^۶ بود، پیشنهاد کردم کتابی را درباره‌ی مدیریت بحران و امنیت داخلی تألیف کنند، اما پس از بحث‌های فراوان و اصلاح رویکرد، به این نتیجه رسیدیم که تألیف دو کتاب جداگانه، مناسب‌تر است؛ کتابی در حوزه‌ی امنیت داخلی با نام دستنامه‌ی امنیت داخلی^۷ و کتاب حاضر که تمرکز بیشتری بر آن شده است، با عنوان دستنامه‌ی مدیریت بلایا^۸. متأسفانه، «جک» انتشار این دو کتاب را نخواهد دید؛ او که از سال ۱۹۸۰ میلادی، سردبیر اجرایی مجموعه کتاب‌های مدیریت

1 Sumatra

2 tsunami

۳ اطلاعات رویدادهای جهانی مربوط به سیل‌های بزرگ سال ۲۰۰۴، بخش بررسی سیل دانشگاه دورتموث (از طریق وب سایت <http://www.dartmouth.edu/~floods/Archives/2004sum.htm> در دسترس است).

4 Sahanksville

5 Jack Rabin

6 Public administration and public policy

7 Homeland Security Handbook

8 Disaster Management Handbook

عمومی و سیاست عمومی بود، تا لحظه درگذشتش در تاریخ ۱۳ نوامبر سال ۲۰۰۶ میلادی حدود ۲۰۰ عنوان کتاب جدید گردآوری کرده بود. تأثیر او بر منابع و مآخذ مدیریت عمومی، بسیار محسوس بود و بسیاری از افرادی که در ایجاد این حوزه و محور فکری از وی الهام گرفته‌اند، از درگذشت او متأثر شده‌اند و خواهند شد.

نتیجه‌ی حدود دو سال تلاش، این کتاب مرجع است که هدف آن، ارتقای دانش ما از موضوعات مرتبط به هم و چندگانه‌ی مربوط به آمادگی، واکنش، جبران و کاهش در دسرهای پیشگیری از بلایا و بازسازی ویرانی‌های ناشی از آن است. هدف از تألیف این کتاب همانا تلفیق نظر و عمل است که به کاربرد عملی تجربه‌های آموخته شده و سناریوهای نظریه‌ای کاربردی منجر می‌شود. این دستنامه، ابزاری ارزشمند برای تبادل درس‌های آموخته شده میان افراد حرفه‌ای و نیز مرجعی کتابخانه‌ای است. از تمام کسانی که در تهیه‌ی این دستنامه شرکت کرده‌اند، نه تنها برای کمک‌های با ارزش‌شان در تهیه‌ی این اثر و نیز تخصص‌های فردی‌شان، بلکه برای صبوری شایان توجه‌شان در مدت زمانی طولانی از جلسه‌ی طرح اولیه به بعد، سپاسگزارم. از کمک‌های «مری فنی»^۱، دستیارم، سپاسگزارم که در سازماندهی داده‌ها و تنظیم مدارک در قالب نرم افزار اکسل در تهیه نسخه‌های این دستنامه به من کمک فراوانی کرد. حمایت‌های مالی معاونم، «جی. پرستون جونز»^۲، از مدرسه‌ی بازرگانی و کارآفرینی «اچ. واین هوزینگا» در دانشگاه «سوئث ایسترن نوا»^۳، بسیار گرانبها و ارزشمند بود. بیش از تمام اینها، از توجه، صبر، درک و تشویق‌هایی که در طول این طرح از سوی ناشرم، «ریچ اُهنلی»^۴، در تیلور و فرنسیس^۵ دریافت کردم، سپاسگزارم.

تنها با کمک آنان و مشارکت متخصصان بسیار بود که توانستم در نهایت این دستنامه را آماده‌ی چاپ کنم. صمیمانه از تمام افرادی که در این کار شرکت کردند، برای زمان بسیاری که برای مشارکت فردی خود صرف کردند و نیز برای تلاش فراوان‌شان، تشکر می‌کنم. آرزوی ما این است که با این کتاب بتوانیم نظرات هوشمندانه را مبادله کنیم، به پیشرفت‌های مهمی نایل شویم و در حوزه مساله مدیریت بلایا در قرن بیست و یکم میلادی، آمادگی بهتری کسب کنیم.

جک پینکوسکی^۶

1 Mary Fenney

2 J. Preston Jones

3 H. Wayne Huizenga School of Business and Entrepreneurship at Nova Southeastern University

4 Rich O'Hanley

5 Taylor & Francis

6 Jack Pinkowski